

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

THE DEVELOPMENT OF PROGRAMMED INSTRUCTION ENTITLED
“KINDS AND FUNCTIONS OF WORDS IN THAI LANGUAGE” IN THAI
STRAND FOR MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

จิตติญา วัชรินทรางกูร / ผศ.ดร.สุเทียบ ละอองทอง/ รศ.ดร.สมมาตร ผลเกิด

ผศ.ประกิจ จันตะเทียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนภัทรบพิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.75 และ 4) แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1/E_2 E.I. และ $t - test$ (Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.96/81.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. คำนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เท่ากับ 0.6769 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น หลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 67.69

3. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อบทเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

คำสำคัญ : บทเรียนสำเร็จรูป, ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students based on the criteria set at 80/80; 2) to study the effectiveness index of programmed instruction learning entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students; 3) to compare students’ learning achievement before and after the use of the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students; and 4) to study students’ satisfaction towards the programmed instruction learning entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students. The sample group, obtained by purposive sampling were 40 Mattayomsuksa 1/1 students in second semester of 2009 academic year from Pattharabophit School under Buriram Educational Service Area Office 1. The research instruments included: 1) the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1; 2) the lesson plans for using with the programmed instruction; 3) 30 items of the criteria of students’ learning achievement tests with the discrimination index of 0.25-0.76, and the reliability of 0.75; and 4) the questionnaire for evaluating students’ satisfaction towards the programmed instruction. The statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 , E.I. and t – test (Dependent Samples). The research results were as follows:

1. The programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students had an effectiveness of 82.96/81.67 which was higher than the set criteria 80/80.

2. The effectiveness index of the programmed instruction was 0.6769 which revealed that the students gained more understanding after learning by using the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students (67.69 %).

3. The students’ achievement scores were higher than before using the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students at the significant difference at the level of .01.

4. The students satisfied with the programmed instruction entitled “Kinds and Functions of words in Thai Language” in Thai strand for Mattayomsuksa 1 students at a high level ($\bar{X} = 4.47$).

Keywords: Programmed Instruction, Kinds and Functions of words in Thai Language, Thai strand

บทนำ

ชาติไทยเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์และอารยธรรมมายาวนาน มีภาษาเป็นของตนเอง ใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กันจนสามารถรวมเป็นเชื้อชาติไทยขึ้น และสืบทอดความเป็นไทยต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้ ภาษาไทยถือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

ในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ทุกคนจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาซึ่งการที่จะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจระเบียบหลักเกณฑ์ของภาษาหรือหลักภาษาไทยเป็นพื้นฐาน ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้กำหนดสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทยไว้เป็นหนึ่งใน 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษาและสาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยสาระหลักการใช้ภาษาได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 2 ประการ ประการแรกเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้หลักภาษาไทยโดยตรง

โดยระบุเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ว่า “เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ” ส่วนประการที่สอง เน้นการใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ คือ “สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน”

ความรู้ ความเข้าใจหลักภาษาไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง แต่ในปัจจุบันสภาพการจัดการเรียนการสอนสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มักประสบปัญหาเนื่องจากผู้เรียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากแก่การเข้าใจและไม่น่าสนใจ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญ จึงเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ วิธีการสอนของครูก็ไม่น่าสนใจ ครูส่วนมากใช้วิธีสอนแบบบรรยาย อธิบายจากหนังสือแบบเรียน ถึงแม้จะมีสื่อการสอนช่วย ผู้เรียนก็ให้ความสนใจในระยะสั้น ๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่เป็นที่น่าพอใจ และผู้เรียนให้ความสำคัญในวิชาภาษาไทยน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ ทั้งที่วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับเรียนรู้วิชาอื่น และมีความสำคัญในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. 2536 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการจัดการศึกษาปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนภัทรบพิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 1 (โรงเรียนภัทรบพิตร. 2551 : 3-4) พบว่าปัญหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีหลายด้าน โดยเฉพาะรูปแบบการสอนของครูที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย อธิบายจากหนังสือแบบเรียน เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา เป็นเรื่องที่ยากแก่การเข้าใจและไม่น่าสนใจ ขาดสื่อการเรียนการสอน และผู้เรียนให้ความสำคัญในวิชาภาษาไทยน้อยกว่าวิชาอื่น ๆ จึงเกิดความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไม่เป็นที่น่าพอใจ

ในการจัดการเรียนการสอนสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพนั้นทำได้หลายวิธี อาจจะนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการสอนมาใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป การสอนแบบจุดภาค การสอนเป็นคณะ การเรียนด้วยตนเอง บทเรียน โมดูล และการสอนโดยใช้ชุดการสอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2538 : 12) สำหรับวิธีสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนศึกษาจากบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากบทเรียนปกติ กล่าวคือ เป็นบทเรียนที่น่าเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแยกเป็นหน่วยย่อย (Small Steps) เพื่อให้ง่ายในการเรียนรู้ และนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะที่ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เรียน และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้ทันทีว่าถูกหรือผิดผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้มากขึ้นตามความสามารถ และสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะบทเรียนจะมีแบบทดสอบทั้งแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) (ทีศนา แจมมณี. 2550 : 101)

การนำบทเรียนสำเร็จรูปมาช่วยในการสอนภาษาไทย โดยเฉพาะในสาระหลักการไวยากรณ์ จะทำให้ผู้เรียนมีบทบาทการร่วมกิจกรรมการเรียน มีความรับผิดชอบ สนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น เพราะบทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีเนื้อหาและกิจกรรมที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอยู่ตลอดเวลา โดยจัดแบ่งเนื้อหาบทเรียนออกเป็นเล่ม มีการจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของนักเรียน เรียนจบง่ายและเกิดความพึงพอใจ (อุบลรัตน์ ภูพรังค์. 2548 : 85) และผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนไปตามความสามารถของตนเอง สามารถทราบผลสะท้อนกลับได้ทันทีเพราะมีการเฉลยคำตอบให้ทราบภายหลังการตอบคำถาม ทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลด้วยตนเองทันทีเมื่อจบบทเรียน เป็นการฝึกนิสัยให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ เชื่อมั่นในตนเอง (จารุณี น้อยนรินทร์ (2542 : 102) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาทักษะ ผู้เรียนต้องฝึกฝนปฏิบัติบ่อย ๆ ทำให้เกิดความชำนาญ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้ศึกษาหลักการและเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงสร้างและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นสื่อการสอนภาษาไทย และในด้านการใช้ภาษานั้นสิ่งที่ เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของถ้อยคำและประโยค ในการสื่อสารคือ คำ ผู้เรียนควรรู้จักชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ซึ่งถือเป็นเนื้อหาพื้นฐานในสาระหลักการไวยากรณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในคำไทยทั้ง 7 ชนิด จะเป็นประโยชน์ในการผูกถ้อยคำหรือประโยค ทำให้ผู้เรียนสนใจและใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น รวมทั้งเพื่อแก้ปัญหาความเบื่อหน่ายในการเรียนหลักภาษาไทย และเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ยังเป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนการสอนในเรื่องต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมุติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 17

และการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่ชุมชน ครั้งที่ 5

2. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีประสิทธิผลสูงกว่าร้อยละ 50

3. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนภัทรบพิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 208 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนภัทรบพิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน ซึ่งได้ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 7 เล่ม คือ เล่มที่ 1 เรื่องคำนาม เล่มที่ 2 เรื่องคำสรรพนาม เล่มที่ 3 เรื่องคำกริยา เล่มที่ 4 เรื่องคำวิเศษณ์ เล่มที่ 5 เรื่องคำบุพบท เล่มที่ 6 เรื่องคำสันธาน และเล่มที่ 7 เรื่องคำอุทาน

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จำนวน 7 แผน 14 ชั่วโมง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.76 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 1 ชุด รวม 20 ข้อ

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. เตรียมนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงและให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test)
2. ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย โดยใช้เวลาในการทดลอง รวม 14 ชั่วโมง ในระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่กำหนดในบทเรียนในแต่ละกรอบ พร้อมทั้งเก็บคะแนนการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียนไว้
3. เมื่อนักเรียนเรียนจบเนื้อหาทั้งหมดแล้ว ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนแต่สลับข้อคำถาม
4. ให้นักเรียนที่เรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีของ กูแอมัน, เฟลทเซอร์ และ ชไนเดอร์
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t - test (Dependent Samples)
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยเรื่อง ชนิดและหน้าที่ ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.96/81.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. คำนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เท่ากับ 0.6769 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น หลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 67.69

3. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อบทเรียนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของความสัมพันธระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ เท่ากับ $82.96/81.67$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นั่นคือ นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียนได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 82.96 และค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 81.67 แสดงให้เห็นว่า การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ

1.1 บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการในการออกแบบและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเป็นระบบและวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การออกแบบ และวิธีการที่เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพจากหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพของ บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 79-84) และทิสนา แคมมณี (2550 : 150) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปให้สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ซึ่งเป็นขั้นที่สำคัญมาก ผู้สร้างต้องพิจารณาตัดสินใจให้ดีเสียก่อนว่าจะเลือกเรื่องใด วิชาใดมาสร้างจึงจะเหมาะสม ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ศึกษาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้าง วิเคราะห์เนื้อหา สร้างแบบทดสอบ ออกแบบลงมือเขียนบทเรียนสำเร็จรูป นำออกไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการนำไปใช้ ซึ่งหลังจากการทดลองและปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว สามารถนำบทเรียนออกใช้ ประเมินผลบทเรียนเพื่อตรวจสอบยืนยันว่าบทเรียนมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปตามกระบวนการข้างต้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาทุกขั้นตอน และมีการปรับปรุงแก้ไขให้มี

คุณภาพก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา สวัสดิรักษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เรื่องเสียงในภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.20/81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กัลยา หวังปัญญา (2551 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ 80.48 / 81.78

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เท่ากับ 0.6769 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ร้อยละ 67.69 มีคะแนนการสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากคะแนนสอบก่อนเรียนในระดับที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นมีความชัดเจนในด้านการสื่อความหมายที่ส่งผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการออกแบบและจัดองค์ประกอบของบทเรียนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการเรียงลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการนำเสนอบทเรียนในแต่ละขั้นตอนไว้อย่างเหมาะสมและน่าสนใจ จึงทำให้นักเรียน ได้เรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมอย่างละเอียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ ภูศรีอ่อน (2543 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เรื่องสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาควน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เรื่องสำนวนสุภาษิต และคำพังเพย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 95.10/81.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ .71 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 71 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สักดา ฤทธิธ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสำโรง อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 37 คนผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.66 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.00 และยังคงสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ ภูปรังค์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6805 หมายถึง ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ร้อยละ 68.05

3. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทเรียนสำเร็จรูป ที่พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการทางจิตวิทยา เช่น หลักการเสริมแรง หลักการตอบสนอง หลักแห่ง

การพอใจ เนื้อหาที่เสนอให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ นั้นจะเสนอเป็นขั้น ๆ ที่เรียกว่า กรอบ หรือ เฟรม โดยที่เนื้อหาถูกแบ่งออกเป็นหลาย ๆ กรอบ แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ เริ่มจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก ชัดเจนและเข้าใจง่าย ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนชอบและสนใจเรียน เสนอเนื้อหาที่ละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถามพร้อมเฉลยให้ทราบทันที เป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนได้อย่างดีอีกทั้งยังเรียนด้วยตนเองจะช้าหรือเร็วตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike) กล่าวคือ การเรียนรู้ของผู้เรียนจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด และกฎแห่งผล (ถวัลย์ มาศจรูญ. 2551 : 18-19) โดยผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวดี พัดภักดี (2544 : บทคัดย่อ) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโสภณาค อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับยาสิน (Yassin. 1980 : 910-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนโปรแกรมสำหรับใช้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในประชาชูดาน โดยทำการทดลองกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ที่ Khartoum Polytechnic Institute ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนที่ควบคุมกัน ทั้งบทเรียนโปรแกรมและวิธีสอนปกติ สูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนปกติวิธีเดียว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเก่งสูงกว่าทั้งสองกลุ่ม ส่วนกลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน และนักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปควบคุมไปกับการสอนปกติ

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทย โดยรวม อยู่ในในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้น เป็นบทเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม บทเรียนให้สาระความรู้ ได้รับความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และที่สำคัญสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ย้อนกลับมาศึกษาเนื้อหาที่ไม่เข้าใจได้อีก ผู้เรียนจึงมีความพอใจ มีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ ที่ว่า “มนุษย์มีความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละคน ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการอยากทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำ” สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลรัตน์ ภูปรังค์ (2548 : บทคัดย่อ) พัฒนาคำสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 โรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 หลักการใช้ภาษา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงโดยรวม และรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเป็นสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1974 : 136-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปในการสอนวิชา

กลไกกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยแทนชานีเยกลุ่มทดลอง ปรากฏว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพดีกว่าการสอนตามปกติ และนักเรียนชอบการเรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูปมากกว่าการเรียนรู้จากการสอนตามปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ในการสอน ต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนให้ชัดเจน โดยเฉพาะนักเรียนต้องอ่านคำแนะนำให้เข้าใจ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดก่อนที่จะเริ่มเรียนในแต่ละเล่ม

1.2 ระหว่างเรียนควรกำกับ ดูแล สอบถาม ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป และควรเน้นย้ำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง อดทนและมีวินัยในการศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง

1.3 ควรเสริมแรงให้กำลังใจถึงผลการเรียนรู้ที่ซื่อสัตย์ ว่าเกิดผลการเรียนรู้ที่คงทนและแท้จริงอย่างไร

1.4 ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำบทเรียนสำเร็จรูป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองหาประสิทธิภาพกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อสรุปผลการวิจัยกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาความคงทนของการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการ

จัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2545 ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2545 ข). คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรวิภา คุณากรวัตร, นราภรณ์ เชื้อนยัง, ปรีศนิยา วงษ์ท้าว, รัชนีวรรณ เฮงทรัพย์. (2548). บทเรียน

สำเร็จรูปเพื่อพัฒนาความรู้ทางภาษาเรื่องวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร ในช่วงชั้นที่ 4

(ม.4 - ม.6). สารนิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 17

และการสัมมนาวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน ครั้งที่ 5

- กัลยา หวังปัญญา. (2551). **พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุวรรณ ภูศรีอ่อน. (2541). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เรื่องตำนาน สุภาษิตและคำพังเพย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2538). “เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.” **นวัตกรรมการศึกษา หน่วยที่ 11-13.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตร.
- ณัฐวดี พัดภักดี. (2544). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความ.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิสนา เขมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนภัทรบพิตร. (2551). **รายงานผลการจัดการศึกษา โรงเรียนภัทรบพิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2550.** นุริรัมย์ : โรงเรียนภัทรบพิตร.
- วรรณภา สวัสดิ์รักษา. (2542). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา วิชาภาษาไทย เรื่องเสียงในภาษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศักดา ฤทธิธิน. (2547). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. (2536). **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ ภูปรารักษ์. (2548). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Anderson, Engene Lawence. (1974). “An Experimental Evaluation of Programmed Agricultur Instruction in a Private Tansenion Secondary School.” **Dissertation Abstracts International. 1 (3) (May 1974) : 136-A.**
- Yassin, M.O.M. (1980). “A study of Programmed Instruction Mathematics in Sudan.” **Dissertation Abstracts International. 2 (41) (September 1980) : 910-A.**